

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

Linus Baublys, Darijus Beinoravičius, Andrius Kaluina,
Paresh Kathrani, Kristina Miliauskaitė,
Ernestas Spruogis, Eglė Venckienė

TEISĖS TEORIJOS ĮVADAS

IŠSAMUS TURINYS

1. Teisės teorija – mokslas, skirtas pažinti teisės prigimtį (esmę):
 - 1.1. Teisės teorijos metodologija.
 - 1.2. Teisės apibrėžimo problema.
 - 1.3. Teisės studijos.
2. Teisės tradicijos:
 - 2.1. Tradicijos samprata.
 - 2.2. Pagrindiniai teisės tradicijų bruožai ir klasifikacija.
 - 2.3. Atskiros teisės tradicijos-teisinės erdvės:
 - 2.3.1. Bendrosios teisės tradicija.
 - 2.3.2. Civilinės teisės tradicija.
 - 2.3.3. Induistinė teisės tradicija.
 - 2.3.4. Kinų ir japonų teisės tradicija.
 - 2.3.5. Islamo teisės tradicija.
 - 2.3.6. Afrikos ir Madagaskaro teisės tradicija.
 - 2.4. Teisės tradicijų konvergencija.
3. Prigimtinės teisės samprata:
 - 3.1. Prigimtinės teisės ištakos.
 - 3.2. Klasikinė prigimtinės teisės samprata.
 - 3.2.1. Šv. Augustino įstatymų klasifikacija.
 - 3.2.2. Šv. Tomo Akviniečio įstatymų klasifikacija.
 - 3.3. Modernioji prigimtinės teisės samprata
 - 3.3.1. Renesansas – nuo teocentrizmo link antropocentrizmo.
 - 3.3.2. Apšvieta I – individo teisių sureikšminimas.
 - 3.3.3. Apšvieta II – prigimtinio dėsnio grojimas.
 - 3.3.4. XIX a. – teisinio pozityvizmo iškilimas.
 - 3.3.5. XX–XXI a. – žmogaus teisių apsauga.
 - 3.3.6. Žmogaus teisės – prigimtinės teisės išraiška pozityviojoje teisėje.
4. Teisinis pozityvizmas:
 - 4.1. A. Comte'o pozityviosios filosofijos kursas.
 - 4.2. J. Benthamo laimės siekis didžiausiam galimam žmonių skaičiui.
 - 4.3. H. Kelseno grynoji teisės teorija.
 - 4.4. H. L. A. Harto „švelnusis“ pozityvizmas.
5. Teisinis realizmas:
 - 5.1. Amerikos teisinis realizmas.
 - 5.2. Skandinavijos teisinis realizmas.
6. Teisės šaltiniai. Teisės principai:
 - 6.1. Pozityvistinės metodologijos spindesys ir skurdas.
 - 6.2. Teisės šaltiniai materialiąja prasme; teisinis procesas.
 - 6.3. Teisė ir tekstas; teisė kaip interpretacija.
 - 6.4. Teisės formos, arba teisės šaltiniai formaliąja prasme.
 - 6.5. Tradicinių terminų „pozityvioji teisė“ ir „prigimtinė teisė“ kritika.
 - 6.6. Teisės veikimas (galiojimas). Teisė ir valstybė.
 - 6.7. Teisės sistema. Teisės spragų fikcija.
 - 6.8. Teisės principų sąvoka, jų požymiai.
 - 6.9. Teisės principų rūšys. Teisės principai Lietuvos Respublikoje.
 - 6.10. Teisės principų reikšmė.
7. Normos:
 - 7.1. Normos sąvoka.
 - 7.2. Techninės ir socialinės normos.

- 7.3. Teisės normos požymiai.
- 7.4. Socialinių normų rūšys.
- 7.5. Teisės normų ir moralinių normų santykis.
- 7.6. Teisės normų ir kitų socialinių normų santykis.
- 7.7. Techninių normų santykis su socialinėmis normomis.
8. Teisės normos struktūra:
 - 8.1. Teisės normos struktūros sąvoka.
 - 8.2. Hipotezė.
 - 8.3. Dispozicija.
 - 8.4. Sankcija.
 - 8.4.1. Sankcijos sampratos problemos.
 - 8.4.2. Sankcijų rūšys.
 - 8.5. Diskusija dėl teisės normos struktūros.
 - 8.5.1. Teisės normos struktūros ir teisės norminio akto teksto santykio problema.
 - 8.5.2. Trinarė teisės normos struktūra.
 - 8.5.3. Dvinarė teisės normos struktūra.
 - 8.5.4. Teisės normų įvairovė ir teisės normos struktūra.
9. Teisės aktai:
 - 9.1. Teisės aktų sąvoka, požymiai.
 - 9.2. Teisės aktų rūšys.
10. Teisėkūra:
 - 10.1. Teisėkūros sąvoka.
 - 10.2. Teisėkūros subjektai.
 - 10.3. Teisėkūros stadijos.
 - 10.4. Teisėkūros principai.
 - 10.5. Teisėkūros juridinė technika.
 - 10.6. Konstitucinė teisėkūros kontrolė.
 - 10.7. Sprendimų priėmimas Europos Sąjungoje.
11. Teisės įgyvendinimas (realizavimas):
 - 11.1. Teisės įgyvendinimo sąvoka. Teisės įgyvendinimo formos (arba rūšys).
 - 11.2. Teisės taikymo priežastys, sąvoka, požymiai, principai, formos.
 - 11.3. Teisės taikymo subjektai.
 - 11.4. Teisės taikymas kaip procesas, jo stadijos. Kodėl teisės taikymas nėra teisėkūra?
 - 11.5. Teisės taikymo aktų sąvoka, požymiai, struktūra, rūšys.
 - 11.6. Teisės taikymo aktai ir kiti teisės įgyvendinimo aktai, jų reikšmė.
12. Teisės aiškinimas (interpretavimas):
 - 12.1. Teisės aiškinimo sąvoka, stadijos, etapai. Teisės aiškinimas ir argumentavimas, jų santykis.
 - 12.2. Teisės aiškinimo reglamentavimo problema.
 - 12.3. Teisės aiškinimo priežastys. Būtinybė aiškinti teisę.
 - 12.4. Teisės aiškinimo būdai (metodai).
 - 12.5. Teisės aiškinimo rūšys.
 - 12.6. Teisės aiškinimo aktai.
 - 12.7. Kodėl teismai nekuria teisės, arba teisės aiškinimo ir teisėkūros atskyrimas.
13. Teisinė atsakomybė:
 - 13.1. Atsakomybė.
 - 13.2. Teisinė atsakomybė.
 - 13.3. Teisinės atsakomybės atsiradimas.
 - 13.4. Teisinės atsakomybės įgyvendinimas.
 - 13.5. Teisinės atsakomybės principai.
 - 13.6. Deliktinės teisinės atsakomybės rūšys.